

КИЧИК ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ЭРКИН ИҚТИСОДИЙ ЗОНАЛАРНИНГ РОЛИ

Акрам Ишназаров,
кафедра мудири,
Абдулла Алмурадов,
и.ф.н. доцент,
Бекзод Тошпулов,
ассистент,

Тошкент давлат иқтисодий университети

Аннотация. Ушбу мақолада кичик тадбиркорликни ривожлантиришда эркин иқтисодий зоналарнинг роли Жиззах вилояти мисолида ёритиб берилган. Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш, улар томонидан амалга оширилган маҳсулот экспорти, вилоятдаги корхона ва ташкилотларнинг иқтисодий тармоқлари ва мулкчилик шакллари бўйича тақсимланиши, кичик бизнес субъектлари томонидан маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш ҳажми, вилоят иқтисодий тармоқларида яратилган маҳсулот (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши, фермер хўжаликларида асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми масалалари ёритиб берилган.

Калит сўзлар: эркин иқтисодий зона, макроиқтисодий кўрсаткичлар, ялпи ҳудудий маҳсулот, микрофирма, кичик тадбиркорлик, кичик бизнес субъектлари, инвестициялар, фермер хўжаликлари, ишлаб чиқариш тармоқлари.

Жиззах вилояти Ўзбекистон Республикаси миллий иқтисодиётида муҳим ўрин эгаллайди. Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси ЯИМда Жиззах вилоятининг ҳиссаси ўн фоизга яқинни ташкил этмоқда.

1-жадвал

Жиззах вилояти асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари*

	Ўлчов бирлиги	2021 йил	2020 йилга нисбатан фоиз ҳисобида
Ялпи ҳудудий маҳсулот	млрд. сўм	6452,8	108,7
Саноат маҳсулоти	минг. сўм	4388,8	109,4
Истеъмол товарлари	млрд. сўм	100,6	111,5
Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари	млрд. сўм	281,5	106,2

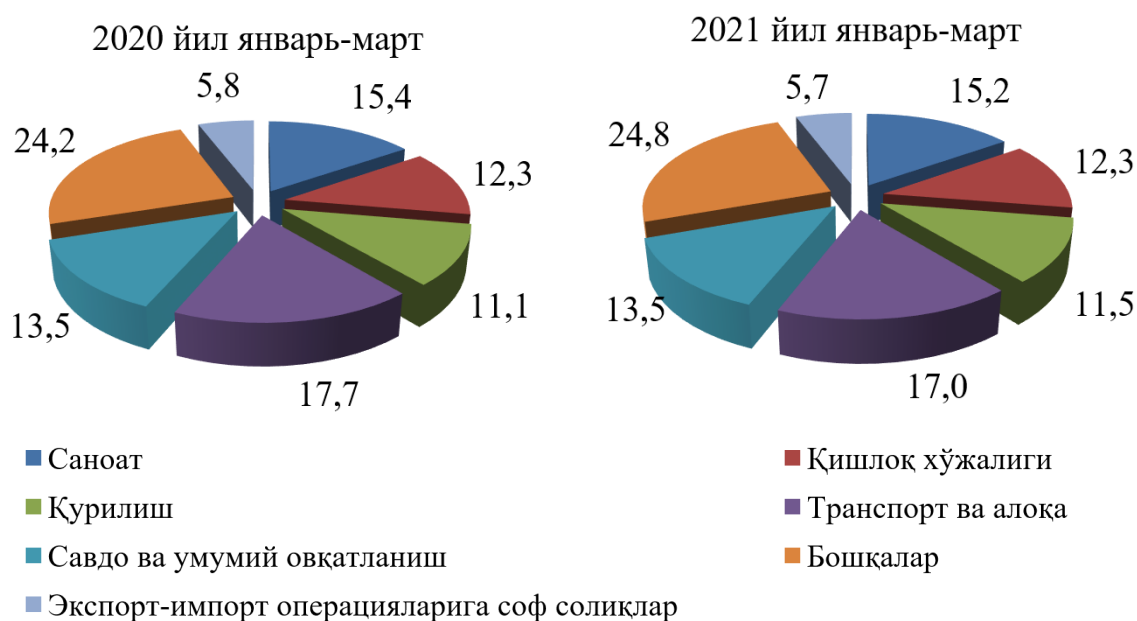

Асосий капиталга киритилган инвестициялар	млрд. сўм	1436,7	105,3
Қурилиш ишлари	млрд. сўм	139,0	110,4
Юк айланмаси	млн. тн-км	156,1	104,7
Йўловчи айланмаси	млн. йўловчи-км	367,7	106,8
Чакана товар айланмаси	млрд. сўм	476,8	119,3
Ташқи савдо айланмаси	млн. АҚШ долл.	33,3	64,4
Экспорт	млн. АҚШ долл.	18,9	62,0
Импорт	млн. АҚШ долл.	14,4	67,8
Аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш	млрд. сўм	128,3	114,3
Иш қидирувчилар сифатида рўйхатда турганлар (ҳисобот даври охирига),	киши	224	125,1
шу жумладан, расман рўйхатга олинган ишсизлар, киши	киши	168	118,3

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

2021 йилнинг январь-март ойларида ишлаб чиқарилган ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ)нинг номинал қиймати 6452,8 млрд. сўмда баҳоланди. ЯҲМ реал ҳажмининг ўсиш суръатлари ўтган йилга нисбатан 108,7 фоизни ташкил қилди (1-жадвал).

Жиззах вилоятида ЯҲМ ишлаб чиқаришнинг тармоқлар бўйича таркиби қуйидаги расмда келтирилган (1-расм).

1-расм. Жиззах вилоятида ЯҲМ ишлаб чиқаришнинг тармоқлар бўйича таркиби

Вилоятда ЯХМ ишлаб чиқаришнинг тармоқлар бўйича таркиби қуйидагича ифодаланади (2-жадвал).

2-жадвал

**Жиззах вилоятининг ЯХМ ишлаб чиқаришнинг
тармоқлар бўйича таркиби, фоизда***

	Якунга нисбатан фоиз ҳисобида		2020 йил январь- мартга нисбатан фоиз ҳисобида
	2020 йил январь-март	2021 йил январь-март	
Жами	100,0	100,0	108,7
шу жумладан:			
Саноат	15,4	15,2	106,5
Қишлоқ хўжалиги	12,3	12,3	106,2
Қурилиш	11,1	11,5	110,4
Транспорт ва алоқа	17,7	17,0	105,0
Савдо ва умумий овқатланиш	13,5	13,5	114,0
Бошқалар	24,2	24,8	110,2
Маҳсулотлар ва экспорт- импорт операцияларига соф солиқлар	5,8	5,7	108,7

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

ЯХМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 61,5 фоизи кичик тадбиркорлик (бизнес) ҳиссасига тўғри келди. Бу кўрсаткич 2020 йилнинг шу даврида 60,1 фоизни ташкил этган. Кўрсатилган хизматларнинг улуши ЯХМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмида 55,2 фоизни ташкил қилди. 2020 йилнинг шу даврида бу кўрсаткич 55,3 фоизни ташкил этган.

Жиззах вилоят корхоналар ва ташкилотлар ягона давлат регистри базаси маълумотларига кўра, 2021 йилнинг 1 апрель ҳолатига рўйхатга олинган юридик шахслар сони 11131 тага етди, шундан фаолият кўрсатаётганлари сони 9591 тани (жами рўйхатга олинган юридик шахсларнинг 86,2 фоизини) ташкил қилди. Ҳисобот даврида вилоятда 16 та хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар ташкил этилди, 2 та хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар фаолияти тугатилди. Маълумотларга кўра, 2021 йил якуни билан 7 та хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар томонидан амалга оширилган маҳсулот

экспорти 30347,8 минг долларни ташкил этди. Қўшма корхоналар томонидан амалга оширилган маҳсулот экспорти вилоят умумий экспортининг 44,4 фоизини ташкил этади.

3-жадвал

Жиззах вилоятида 2021 йилнинг 1 апрел ҳолатига корхона ва ташкилотлар иқтисодиёт тармоқлари бўйича тақсимланиши*

	Рўйхатга олинганлар		Фаолият кўрсатаётганлар	
	бирлик	якунга нисбатан фоизда	бирлик	якунга нисбатан фоизда
Жами	11131	100,0	9591	100,0
шу жумладан:				
Саноат	1598	14,3	1382	14,4
Қурилиш	1099	9,9	953	9,9
Қишлоқ хўжалиги	1432	12,8	1177	12,3
Транспорт ва алоқа	408	3,7	317	3,3
Савдо ва умумий овқатланиш	3097	27,8	2552	26,6
Бошқа ишлаб чиқариш тармоқлари	578	5,2	441	4,6
Маиший хизматнинг ноишлаб чиқариш тури	193	1,7	143	1,5
Соғлиқни сақлаш, жисмоний тарбия, ижтимоий таъминот	441	4,0	422	4,4
Таълим, маданият ва санъат, фан ва илмий хизмат кўрсатиш	997	9,0	971	10,1
Бошқа ноишлаб чиқариш тармоқлар	1288	11,6	1233	12,9

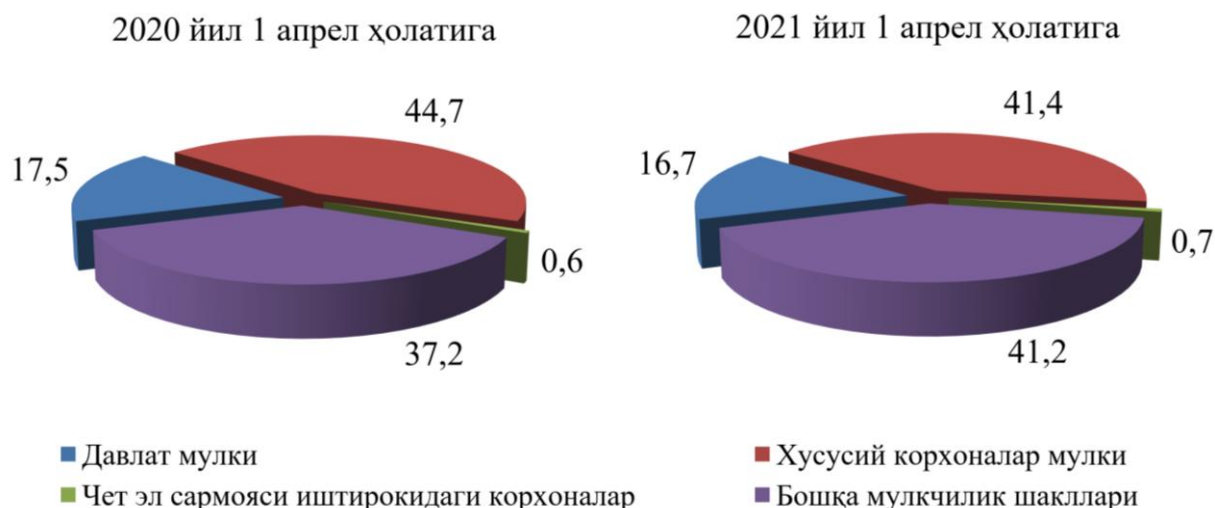
*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

Рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг асосий қисми савдо ва умумий овқатланиш (жами рўйхатга олинган юридик шахсларнинг 27,8 фоизи), саноат (14,3 фоизи), қишлоқ хўжалиги (12,8 фоизи), қурилиш (9,9 фоизи) соҳаларига тўғри келади.

2021 йилнинг 1 апрель ҳолатига корхона ва ташкилотларнинг иқтисодиёт тармоқлари бўйича тақсимланиши 3-жадвалда кўрсатилган.

Рўйхатга олинган корхоналар умумий сонининг 83,3 фоизи нодавлат мулки шаклидаги корхоналари, шу жумладан, 49,7 фоизи хусусий корхоналар, 0,8 фоизи чет эл сармояси иштирокидаги корхоналар, 0,3 фоизи акциядорлик жамиятлари, 32,5 фоизи бошқа корхоналар улушига тўғри келди.

Рўйхатга олинган хўжалик юритувчи субъектлар – юридик шахслар мулкчилик шакллари бўйича қуйидагича тақсимланади (2-расм):

2-расм. Жиззах вилоятида рўйхатга олинган хўжалик юритувчи субъектлар – юридик шахслар мулкчилик шакллари бўйича тақсимланиши

2021 йил январь-март ойларида жами 362 та хўжалик юритувчи субъектлари (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) ташкил этилган бўлиб, уларнинг асосий қисми Жиззах шаҳри (вилоят бўйича янги рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг 31,2 фоизи), Фориш (17,1 фоизи) ва Зомин (7,2 фоизи) туманларига тўғри келади.

Вилоятда кичик тадбиркорлик жорий йилнинг январь-март ойларида ялпи ҳудудий маҳсулотнинг 61,5 фоизини (2017 йилнинг шу даврида 60,1 фоиз) ишлаб чиқарди. Иқтисодиётдаги жами иш билан бандларнинг 80,4 фоизини (342,6 минг киши) кичик тадбиркорлик секторида банд бўлганлар ташкил қилди. Кичик тадбиркорликда банд бўлганларнинг 24,9 фоизи (85,4 минг киши) кичик корхона ва микрофирмалар ҳиссасига тўғри келди.

Кичик бизнес субъектлари томонидан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 113,2 фоизга ўсди ва 93920,6 млн. сўмни (вилоят саноат ишлаб чиқаришининг 37,9 фоизи), қишлоқ хўжалик маҳсулоти 98,3 фоизга ўсиб, 171609,1 млн. сўмни ташкил қилди.

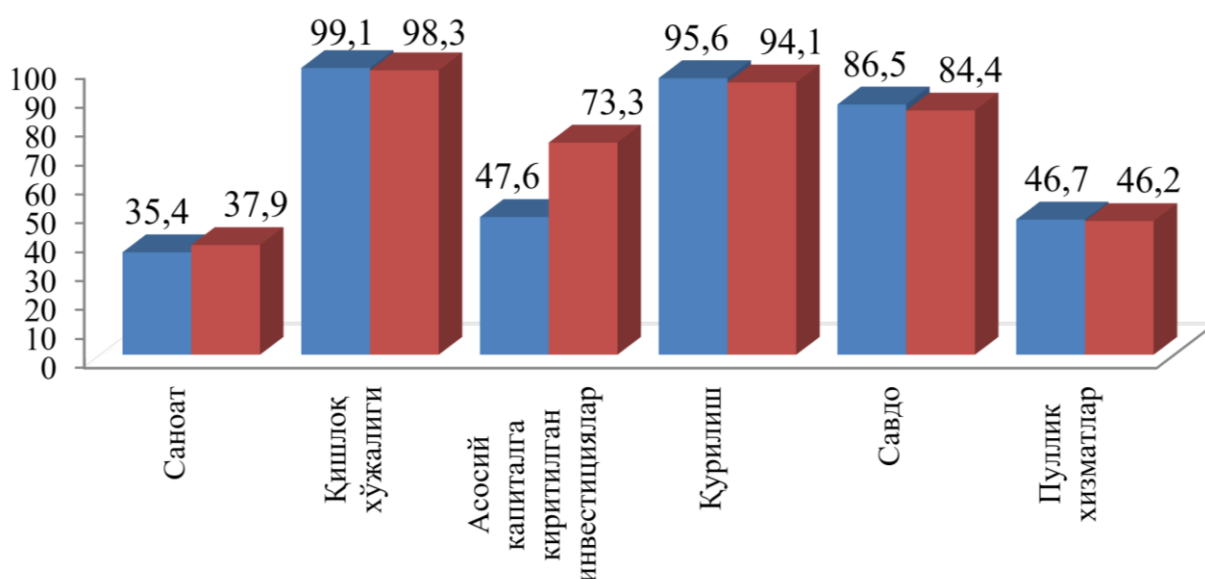
Вилоят иқтисодиётида асосий капиталга киритилган инвестициялар умумий ҳажмининг 73,3 фоизи, қурилиш ишларининг 94,1 фоизи кичик бизнес корхоналари ҳиссасига тўғри келди.

Кичик бизнес субъектлари юк айланмаси вилоят автомобиль транспорти умумий юк айланмасининг 97,6 фоизини, умумий йўловчи айланмасининг 98,4 фоизини ташкил этди.

Савдо айланмаси умумий ҳажмининг 84,4 фоизи ёки 402219,1 млн. сўми (ўсиш 116,3 фоизни ташкил қилди) ва аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш умумий ҳажмининг 46,2 фоизи ёки 59200,4 млн. сўми (ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 113,1 фоизни ташкил этди) кичик тадбиркорлик субъектлари ҳиссасига тўғри келади.

Кичик бизнес субъектлари ташқи савдо айланмаси вилоят ташқи савдо айланмаси ҳажмининг 50,6 фоизини ташкил қилди. Жорий йилда кичик бизнес субъектлари томонидан 6217,1 минг АҚШ доллари (умумий экспорт ҳажмининг 32,9 фоизи), миқдорида маҳсулот экспорт қилинди. Импорт 10664,0 минг АҚШ доллари (умумий импортнинг 73,9 фоизи) ни ташкил қилди.

Иқтисодиёт тармоқларида яратилган маҳсулот (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмида, кичик тадбиркорликнинг улушининг ўзгариши қуйидагича ифодаланади (3-расм):

3-расм. Жиззах вилояти иқтисодиёт тармоқларида яратилган маҳсулот (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмида, кичик тадбиркорликнинг улуши умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида, 2021 йил

Хусусий тадбиркорлик кичик бизнеснинг асосий қисмини ташкил қилади. 2021 йилнинг январь-мартида кичик тадбиркорликда яратилган маҳсулот (иш, хизматлар) умумий ҳажмида хусусий тадбиркорлик (фуқаролар мулки) субъектлари маҳсулотининг улуши қуйидагича ифодаланади (4-жадвал).

4-жадвал

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликда яратилган маҳсулот (иш, хизматлар) умумий ҳажмида хусусий тадбиркорлик (фуқаролар мулки) субъектлари маҳсулотининг улуши*

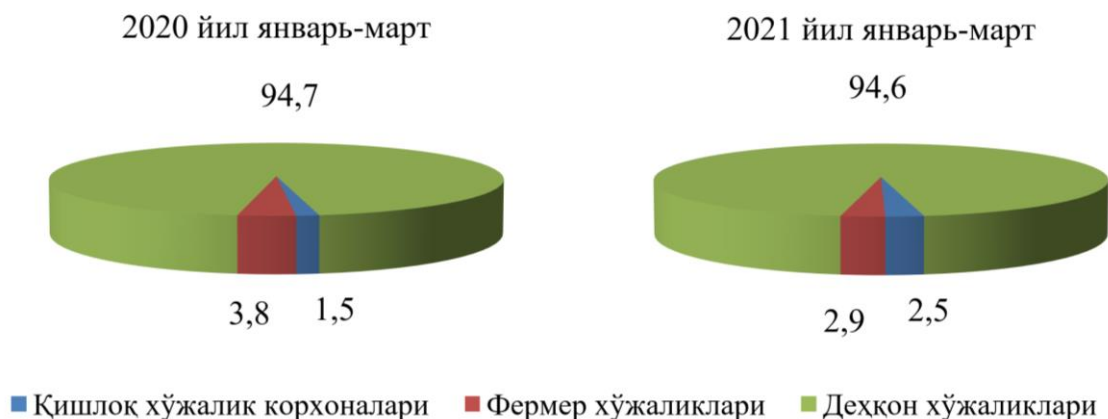
	Хўжалик юритувчи кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (иш, хизмат) ҳажми, млн.сўм	Кичик тадбиркорлик маҳсулоти (иш, хизмат) ҳажмида хусусий сектор улуши, % ҳисобида
Саноат	93920,6	46,6
Қурилиш	130762,1	83,9
Чакана савдо	120648,9	25,3
Пуллик хизмат	59200,4	13,1
Юк ташиш, млн. тн.	2,9	90,5
Йўловчи ташиш, млн. киши	33,4	83,3

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

2021 йил январь-март ойлари даврида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш амалдаги нархларда 174547,8 млн. сўмни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,2 фоизга ўсди.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида деҳқончилик маҳсулотлари 13575,7 млн. сўмни (2016 йилга нисбатан 112,8 фоиз), чорвачилик маҳсулотлари 160972,1 млн. сўмни (2016 йилга нисбатан 105,7 фоиз) ташкил этди.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмининг хўжаликлар тоифалари бўйича тақсимланиши қуйидагича ифодаланади (4-расм).

4-расм. Жиззах вилоятида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмининг хўжаликлар тоифалари бўйича тақсимланиши, умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида

2021 йил 1 апрель ҳолатига барча тоифадаги хўжаликларда 29998 тонна тирик вазнда гўшт (ўтган йилга нисбатан 106,0 фоизга кўп), 96503 тонна сут (106,0 фоизга кўп), 34653 минг дона тухум (112,0 фоизга кўп) ишлаб чиқарилди.

2018 йилнинг 1 апрель ҳолатига фермер хўжаликларида 22462 бош йирик шохли қорамол, шу жумладан 9122 бош сигир, 111224 бош қўй ва эчкилар, 113782 бош паррандалар мавжуд бўлиб, 2020 йилнинг 1 апрелига нисбатан йирик шохли қорамоллар сони 104,1 фоизга, шу жумладан, сигирлар 106,8 фоизга, паррандалар ўтган йилга нисбатан 101,7 фоизни ташкил қилди.

Фермер хўжаликларида асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш қуйидагича ифодаланади (5-жадвал).

Инвестициялар ва қурилиш. 2021 йил январь-март ойида вилоятнинг асосий капиталини кўпайтиришга киритилган инвестициялар 174520,3 млн. сўмни ёки ўтган йилга нисбатан 72,1 фоизни ташкил қилди.

5-жадвал

**Жиззах вилоятида фермер хўжаликларида асосий қишлоқ хўжалик
маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми***

	2020 йил январь-март		2021 йил январь-март		2020 йил январь-мартга нисбатан фоиз ҳисобида
	тонна	ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги улуши, фоиз	тонна	ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги улуши, фоиз	
Сабзавот	155	28,4	30	5,5	19,4
Гўшт, тирик вазнда	233	0,8	244	0,8	104,7
Сут	206 4	2,3	215 3	2,2	104,3
Тухум, минг дона	200 1	6,5	214 1	6,2	107,0

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

Иқтисодиёт тармоқларида барча молиялаштириш манбалари ҳисобига асосий капиталга киритилган инвестициялар таркиби қуйидаги 6-жадвалда берилган.

6-жадвал

**Жиззах вилояти иқтисодиёт тармоқларида барча молиялаштириш
манбалари ҳисобига асосий капиталга киритилган
инвестициялар таркиби***

	2021 йил январь-март		2020 йил январь-март умумий ҳажмига нисбатан фоизда
	млн. сўм	умумий ҳажмга нисбатан фоизда	
Асосий капиталга киритилган инвестициялар – жами	174520,3	100,0	100,0
Ишлаб чиқариш тармоқлари	81003,6	46,4	59,0
Саноат	29463,2	16,9	42,3
шу жумладан:			
ёқилғи-энергетика	-	-	2,5
газ саноати	76,4	-	-

рангли металлургия	401,2	0,2	0,2
кимё ва нефт-кимё саноати	1852,9	1,1	-
машинасозлик	879,4	0,5	0,1
енгил саноат	22745,4	13,0	11,9
озиқ-овқат саноати	261,8	0,2	0,2
қурилиш материаллари	885,2	0,5	27,1
ун-дон маҳсулотларини қайта ишлаш саноати	-	-	0,3
ўрмон, ёғочни қайта ишлаш ва целлюлоза-қоғоз саноати	216,8	0,1	-
бошқа саноат ишлаб чиқаришлари	2144,1	1,2	-
Бошқа ишлаб чиқариш тармоқлари	2174,5	1,3	0,1
Қишлоқ хўжалиги	14970,5	8,6	7,0
Қурилиш	5472,0	3,1	0,4
Транспорт ва алоқа	17615,7	10,1	5,2
Савдо ва умумий овқатланиш	11306,8	6,5	3,9
Ўрмон хўжалиги	0,9	-	-
Ноишлаб чиқариш тармоқлари	93516,7	53,6	41,0
Уй-жой қурилиш	68957,1	39,5	26,6
Коммунал хўжалик	9194,2	5,3	5,5
Соғлиқни сақлаш	6057,1	3,5	4,7
Таълим	3116,0	1,8	1,9
Бошқа ноишлаб чиқариш тармоқлари	6192,3	3,5	2,3

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар умумий ҳажмининг 81003,6 млн. сўми ёки 46,4 фоизи ишлаб чиқариш тармоқларига 93516,7 млн. сўм ёки 53,6 фоизи ноишлаб чиқариш тармоқларига йўналтирилди.

Ноишлаб чиқариш соҳасига киритилган инвестициялар ҳажмидан 68957,1 млн. сўм ёки 39,5 фоизи уй-жой қурилишида ўзлаштирилган. 2021 йилнинг январь-март ойларида умумий майдони 137,5 минг кв.м. бўлган 864 та уй-жой (ўтган йилга нисбатан 105,5 фоиз), шу жумладан, қишлоқ жойларида 85,7 минг кв.м. (ўтган йилга нисбатан 89,4 фоиз) уй-жой фойдаланишга топширилди.

Касб-хунар коллежларини қуриш ва қайта таъмирлашда 381,7 млн. сўмлик инвестициялар ўзлаштирилди, бу эса ноишлаб чиқариш соҳасига йўналтирилган инвестицияларнинг 0,4 фоизини ва таълим соҳасига киритилган инвестицияларнинг 12,2 фоизини ташкил қилди.

Умумтаълим мактабларини қуриш ва қайта таъмирлашда 1344,3 млн. сўмлик инвестициялар ўзлаштирилди, бу эса ноишлаб чиқариш соҳасига йўналтирилган инвестицияларнинг 1,4 фоизини ва таълим соҳасига киритилган инвестицияларнинг 43,1 фоизини ташкил қилди.

Касалхоналар объектларини қуриш ва қайта таъмирлашда 4888,9 млн. сўм инвестициялар ўзлаштирилди, бу эса ноишлаб чиқариш соҳасига йўналтирилган инвестицияларнинг 5,2 фоизини ва соғлиқни сақлаш соҳасига киритилган инвестицияларнинг 80,7 фоизини ташкил қилди.

Коммунал қурилиш соҳасида 41,3 км. узунликдаги ичимлик суви, 17,7 км. узунликдаги газ тармоқлари ишга туширилди, бу 2017 йил январь-март ойига нисбатан мос равишда 119,0 ва 104,1 фоизни ташкил қилди. Ишга туширилган умумий ичимлик сув тармоқларининг 31,2 км. ёки 75,5 фоизи ва газ тармоқларининг 10,6 км. ёки 59,9 фоизи қишлоқ жойларига тўғри келади.

Газ тармоқлари қурилишига 275,3 млн. сўм, инвестициялар ўзлаштирилди, бу 100,0 фоиз аҳоли маблағлари ҳисобига тўғри келди.

2020 йил январь-март ойида 138993,4 млн. сўмлик қурилиш ишлари бажарилиб, 2014 йил январь-мартга нисбатан ўсиш суръати 110,4 фоизни ташкил этди.

Нодавлат мулкчилик шаклидаги ташкилотлар томонидан 131294,7 млн. сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилиб, қурилиш ишларининг умумий ҳажмида 94,5 фоизни (2016 йил январь-мартга нисбатан 108,8 фоизга кўпайган) ташкил қилди.

Вилоятнинг ташқи савдо айланмаси 33331,0 минг АҚШ долларини ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 64,4 фоизни, шу жумладан, экспорт 18896,3 минг АҚШ долларини, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 62,0 фоизни, импорт 14434,7 минг АҚШ долларини, йилнинг шу даврига нисбатан 67,8 фоизни ташкил этди. Вилоятнинг ташқи савдо айланмаси қуйидаги кўрсаткичлар билан ифодаланади (7-жадвал).

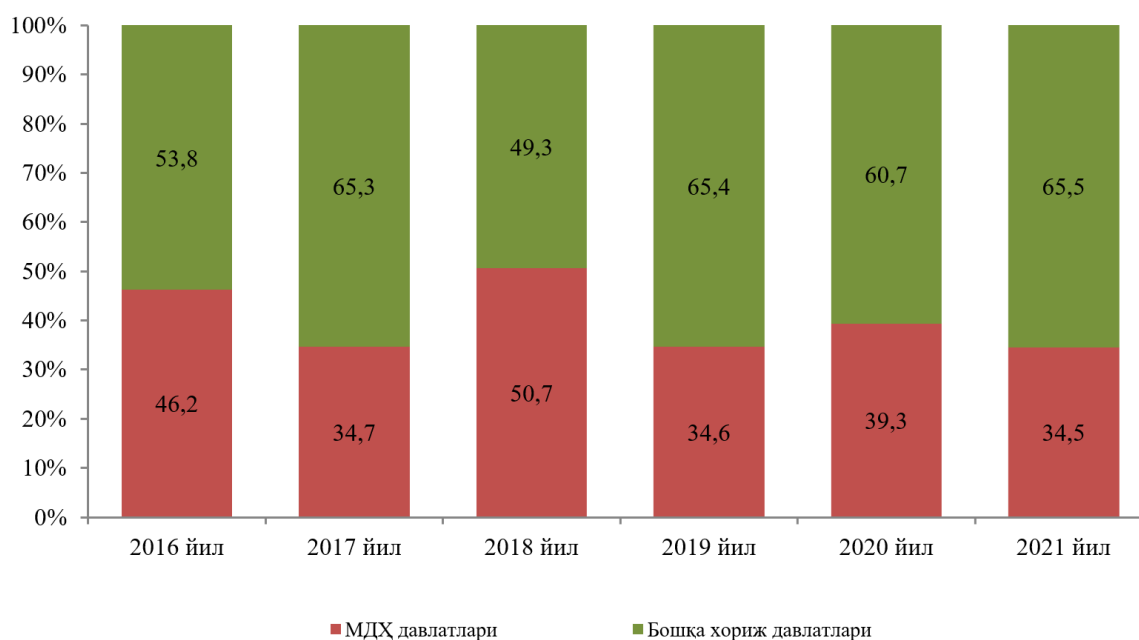
**Жиззах вилоятининг ташқи савдо айланмаси,
(минг АҚШ доллари)***

	2020 йил январь- март	2021 йил январь- март	2020 йил январь-мартга нисбатан фоиз ҳисобида
Ташқи савдо айланмаси	51783,6	33331,0	64,4
шу жумладан:			
МДҲ мамлакатлари	23841,4	11531,1	48,4
бошқа хориж мамлакатлари	27942,2	21799,9	78,3
Экспорт	30483,9	18896,3	62,0
шу жумладан:			
МДҲ мамлакатлари	15469,6	6545,2	42,3
бошқа хориж мамлакатлари	15014,3	12351,1	82,3
Импорт	21299,7	14434,7	67,8
шу жумладан:			
МДҲ мамлакатлари	8371,8	4985,9	59,6
бошқа хориж мамлакатлари	12927,9	9448,8	73,1

*Жиззах вилоят статистика бошқармаси маълумотлари.

Ташқи савдо айланмасида МДҲ ва бошқа хориж мамлакатларининг улуши қуйидагича ифодаланади (5-расм).

Вилоятда демографик ҳолат ва меҳнат бозори кўрсаткичлари. Дастлабки маълумотларга кўра, 2021 йилнинг 1 апрель ҳолатига вилоятда доимий аҳоли сони 1255,1 минг кишини ташкил қилди ва йил бошидан 4,9 минг кишига ёки 100,4 фоизга кўпайди. Ҳисобот даврида аҳолининг табиий ўсиши 5236 кишини ташкил этди. 2021 январь-март ҳолатига аҳолининг кўчиб келиш ва кўчиб кетиш миграция сальдоси, -270 кишини ташкил қилди. (Кўчиб келганлар 2210 киши, кўчиб кетганлар 2480 киши).

5-расм. Жиззах вилояти ташқи савдо айланмасида МДХ ва бошқа хориж мамлакатларининг улуши

2021 йил 1 апрель ҳолатига туғилганлар сони 6425 кишини ташкил қилди ва 2020 йилнинг шу даврига нисбатан -556 кишига, туғилиш коэффиценти 23,0 промилледан 20,8 промиллега камайдди.

Меҳнат ресурсларининг сони дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йил январь-мартга нисбатан 101,4 фоизга кўпайиб, 729,2 минг кишини ёки вилоят доимий аҳолисининг 58,1 фоизини ташкил қилди.

Банд бўлган аҳолининг асосий қисми (67,7 фоизи) моддий ишлаб чиқариш тармоқларига тўғри келиб, саноатда (7,9 фоиз), қурилишда (6,6 фоиз), савдо ва умумий овқатланиш, сотиш ва тайёрлашда (7,4 фоиз), транспорт ва алоқада (2,6 фоиз) банд бўлганлар сони жадал суръатларда ўсди.

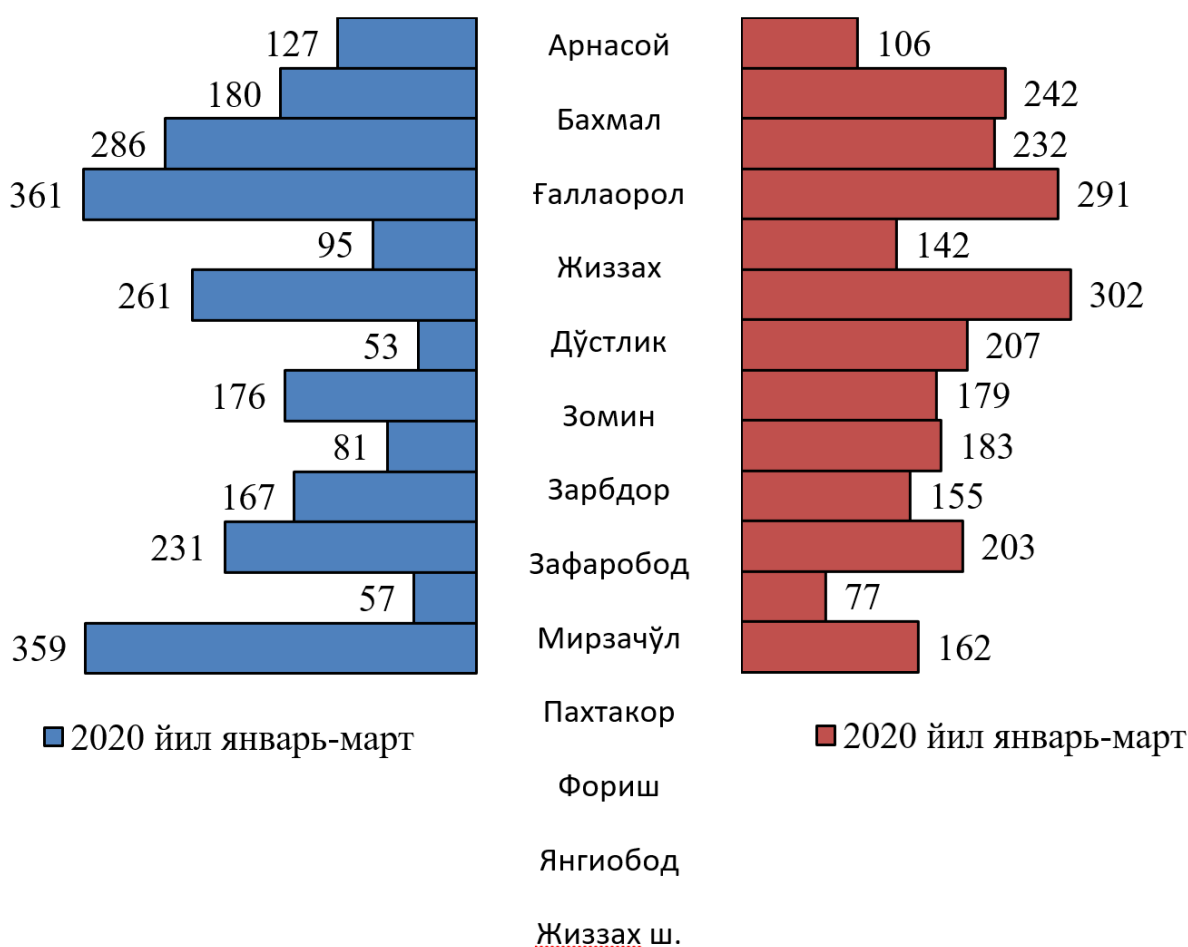
Нодавлат секторида банд бўлганлар улуши 2021 йилда ўтган йилнинг шу давридаги 80,0 фоиздан 80,1 фоизга ўсди.

2021 йилнинг январь-март ойида меҳнат бўлимларига ишга жойлаштиришда ёрдам беришни сўраб 2,8 минг фуқаро мурожаат қилди. Бу 2020 йил январь-мартга нисбатан 97 кишига ёки 103,6 фоизга кўпайди. Меҳнат бўлимларига иш қидириб мурожаат этганлар даражаси Жиззах туманида (вилоят бўйича иш қидириб мурожаат этганлар умумий сонининг 11,7 фоизи), Зомин (10,8 фоизи), Ғаллаорол (9,5 фоизи), Бахмал (9,4 фоизи), туманларида юқори бўлди.

Меҳнат бўлимларига мурожаат қилганлардан 2,5 минг фуқаро (барча мурожаат этганларнинг 88,6 фоизи) ишга жойлаштирилган бўлиб, бу кўрсаткич 2016 йилнинг шу даврида 90,1 фоизни ташкил этган. Ишга жойлашганларнинг 49,7 фоизи 16 ёшдан 30 ёшгача бўлган аҳолидир.

Меҳнат бўлимлари орқали ишга жойлаштирилган фуқаролар сони қуйидагича ифодаланади (6-расм):

Меҳнат бўлимларида рўйхатга олинган иш билан банд бўлмаган фуқаролар умумий сонидан шу йилнинг март ойи охирига 168 киши ёки 75,0 фоизи ишсиз деб эътироф этилган.

6-расм. Вилоят туманлари бўйича меҳнат бўлимлари орқали ишга жойлаштирилган фуқаролар сони

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасининг маълумотларига кўра, 2018 йил январь-март ойида хизматлар соҳаси ва сервисни ривожлантириш мақсадли комплекс Дастурларини амалга ошириш доирасида, вилоят бўйича 8,1 минг иш жойлари ташкил қилинган.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикасининг “Эркин иқтисодий зоналар тўғрисида”ги Қонуни.
2. Игнатов В.Г., Бутов В.И. Свободные экономические зоны. – М.: ИНФРА, 2014.
3. Самсонов С.С. Специфика правового регулирования свободных и особых экономических зон в России. Международное частное право. 2012. №5(68). С. 17–20.
4. Садикова Г. Эркин иқтисодий зоналар фаолияти. Манба: injust.uz/uz/press/ourpublications/2014/01/4788/
5. Смородинская П.А., Капустин А.С. Свободные экономические зоны: мировой опыт и российские перспективы. Вопросы экономики. 2012. № 27, с. 126-140.
6. Жиззах вилоят статистика бошармасининг 2020, 2021 йиллар учун иқтисодий кўрсаткичлар тўплами. Жиззах ш.